

Eminescu, Modelul Dintâi al Ziaristului Român

Fotografie de arhiva. Mihai Eminescu de Nestor Heck – 1884. Basarabia-Bucovina.Info

Modelul dintai al ziaristului roman

15 iunie, ziua sfarsitului pamantean al pamanteanului Eminescu si ziua intrarii sale in neuitarea romanilor. Ziaristii si-l amintesc sau ar trebui sa o faca si intrucat este spiritul tutelar al indeletnicirii si misiunii lor. Sa incercam, bunaoara, sa-l cunoastem pe gazetarul Eminescu si sa-i intelegem locul in lumea presei romanesti. Sa nu ne lasam descurajati de zeflemeaua, indreptatita de altfel, a lui George Calinescu la adresa celor ce-l vad pe Eminescu primul si cel mai mare in toate.

Despre ce a scris gazetarul Eminescu , despre cuprinderea tematica a publicisticii sale, exegezele si datul cu parerea in texte insumeaza un material mai mare decat voluminosul corpus al scrierilor sale in presa, de la 1870 cand a inceput-o ca ziarist ocazional la "Albina" si "[Federatiunea](#)", din Pesta, la 1888, cand a acceptat conducerea revistei "Fantana Blanduziei", cu apogeu prelungit in anii 1877-1883, ani si de neagra dar sublima salahorie la "Timpul".

Ne intereseaza, acum si aici, nu ce a scris, despre ce a scris, ca ziarist, ne intereseaza pentru ce a scris si cum a scris.

A fost un impatimit al meseriei, chiar daca a intrat in ea de nevoie iar istovitoarea munca de gazetar i-a rapit mult din truda creatiei poetice, ba, mai mult, i-a inrautatit starea sanatatii, i-a insotit agonia si i-a grabit moartea. Caci Eminescu a fost un sacrificat si al gazetariei ("Bat telegramele Havas, arza-le-ar focul sa le arza!").

A lucrat la un ziar de partid, ziar influent al unui mare partid al vremii, dar s-a exprimat intotdeauna in nume personal ("Si mai potoliti-l pe Eminescu!", ii scria un lider al partidului lui Titu Maiorescu). De la alt ziar, "Curierul de Iasi", venise la "Timpul" pentru ca nu voise sa scrie un articol comandat, de lauda pentru un oarecare.

A fost corector, redactor si redactor sef si a fost, mai ales pe timpul verilor, el singur, intreaga redactie a unui cotidian. Nu a lucrat inasa, in nici o imprejurare, superficial, avea respect egal pentru orice cuvânt scris si tiparit.

Presei ii vedea un rol formativ, fara a incerca sa-si impuna, decat cu argumente, propria opinie: "Eu las lumea ca sa mearga cum ii place dumisale – misiunea oamenilor ce vor din adancul lor binele tarii e cresterea morala a generatiunii tinere si a generatiunii ce va veni. Nu caut adepti la ideea cea dintai, dar la cea de a doua sufletul meu tine ca la el insusi".

A fost ziarist prin excelenta politic, dar, remarca George Calinescu, "este poate cel dintai ganditor politic roman care sa-si sprijine doctrina pe economic". Afirmatie cam categorica, dar care vorbeste de profesionalism si temeinicie. Pe tema Romania, tanara Romanie, in cuprinsul geopolitic de la Dunare si Marea Neagra, un cercetator a numarat, ca surse de documentare, 65 de publicatii straine, agentiile de presa Wolf, Reuter si Havas, documente istorice si declaratii politice ale zilei. Iar pe atunci nu era nici Internet, nici Biblioteca Academiei.

Ziaristica politica e plina de capcane si tentatii, e predispusa la ipocrizie, la minciuna, la meschinarie. Dar gazetariei eminesciane ii sunt straine toate acestea, caci gazetarul stie pe ce teren minat lucreaza: "Caracterul obstesc al luptelor din viata politica sa romanilor e ca in mare parte nu sunt lupte de idei, ci de persoane".

Se exprima direct, formula "adevarul curat, spus neted", nu "mai cu inconjur" si recunostea ca foloseste "pentru orice idee expresia cea mai exacta posibil", fara inasa "o intentie de a ponegri". Dar e o datorie "a spune ticalosilor ca ticalosi sunt". Deontologie profesionala, s-ar spune astazi.

S-a ocupat, in articolele sale, de toate problemele realitatii

romanesti a momentului, un moment deosebit de framantat si al inceputurilor in multe privinte, un moment al revolutiilor si natiunilor. De fiecare data s-a intemeiat pe argumente si a transmis un mesaj clar de fiecare data.

Pentru Eminescu, ziaristica are menire obsteasca, ea e a patra putere in stat, cum avea sa se numeasca mai tarziu, e chemata sa vegheze la bunul mers al celorlalte puteri in stat.

Iar comandamentul suprem al presei, fie ea si politica, de partid, militanta, este adevarul: "Lupta noastra de capetenie e o lupta pentru adevar".

Nu va fi fiind Eminescu singurul gazetar roman insufletit de asemenea convingeri, dar aura de inalta spiritualitate pe care i-o confera creatia sa poetica il instituie ca model dintai pentru ziaristul roman din orice vreme. Nu oricare ziarist de azi si de oricand poate scrie "Luceafarul", nu oricare poate limpezi intratata limba romana, nu oricare poate avea un verb atat de incandescent, nu oricare este pe deplin imun la concesi. Cu aceste virtuti, si atatea altele, Eminescu este si ziarist nepereche. Pereche cu Eminescu, in ziaristica, nu putem fi, dar pe urmele acestui "prim redactor" al romanilor nu ne ratacim de calea cea dreapta a presei.

Corneliu Vlad

Sursa: [Ziaristi Online](#)

[Mihai-Eminescu.Ro](#)